

परिशिष्ट
XII

**राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, प्रधानमंत्री, आदि
(Presidents, Vice-Presidents,
Prime Ministers, etc.)**

क. भारत के राष्ट्रपति	
नाम	कार्यकाल
1. डॉ. राजेन्द्र प्रसाद	1950–1962
2. डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन	1962–1967
3. डॉ. जाकिर हुसैन	1967–1969 (निधन)
4. वराहगिरि वेंकट गिरि	1969–1969 (कार्यवाहक)
5. न्यायमूर्ति मुहम्मद हिदायतुल्ला	1969–1969 (कार्यवाहक)
6. वराहगिरि वेंकट गिरि	1969–1974
7. फखरुद्दीन अली अहमद	1974–1977 (निधन)
8. बी. डी. जत्ती	1977–1977 (कार्यवाहक)
9. नीलम संजीवन रेड्डी	1977–1982
10. ज्ञानी जैल सिंह	1982–1987
11. आर. वेंकटरमण	1987–1992
12. डॉ. शंकर दयाल शर्मा	1992–1997
13. कोचरी रमण नारायणन	1997–2002
14. डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम	2002–2007
15. श्रीमति प्रतिभा पाटिल	2007–2012
16. प्रणब मुखर्जी	2012–अब तक

ख. भारत के उपराष्ट्रपति		कार्यकाल
नाम		
1.	डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन	1952–1962
2.	डॉ. जाकिर हुसैन	1962–1967
3.	वराहगिरि वेंकट पिरि	1967–1969
4.	गोपाल स्वरूप पाठक	1969–1974
5.	बी. डी. जत्ती	1974–1979
6.	न्यायमूर्ति मुहम्मद हिदायतुल्ला	1979–1984
7.	आर. वेंकटरमण	1984–1987
8.	डॉ. शंकर दयाल शर्मा	1987–1992
9.	के. आर. नारायणन	1992–1997
10.	कृष्णकांत	1997–2002 (निधन)
11.	भैरोसिंह शेखावत	2002–2007
12.	मोहम्मद हामिद अंसारी	2007–2012
13.	मोहम्मद हामिद अंसारी	2012–अब तक

ग. भारत के प्रधानमंत्री		कार्यकाल
नाम		
1.	जवाहरलाल नेहरू	1947–1964 (निधन)
2.	गुलजारी लाल नंदा	1964–1964 (कार्यवाहक)
3.	लाल बहादुर शास्त्री	1964–1966 (निधन)
4.	गुलजारी लाल नंदा	1966–1966 (कार्यवाहक)
5.	इंदिरा गांधी	1966–1977
6.	मोरारजी देसाई	1977–1979
7.	चरण सिंह	1979–1980
8.	इंदिरा गांधी	1980–1984 (निधन)
9.	राजीव गांधी	1984–1989
10.	विश्वनाथ प्रताप सिंह	1989–1990
11.	चन्द्रशेखर	1990–1991
12.	पी. वी. नरसिंह राव	1991–1996
13.	अटल बिहारी वाजपेयी	1996 (16 दिन के लिये)
14.	एच. डी. देवगौड़ा	1996–1997
15.	इन्द्रकुमार गुजराल	1997–1998
16.	अटल बिहारी वाजपेयी	1998–1999
17.	अटल बिहारी वाजपेयी	1999–2004
18.	डॉ. मनमोहन सिंह	2004–2009
19.	डॉ. मनमोहन सिंह	2009–2014
20.	नरेन्द्र मोदी	2014–अब तक

घ. भारत के उपप्रधानमंत्री		
नाम	कार्यकाल	
1. सरदार वल्लभभाई पटेल	1947-1950	
2. मोरारजी देसाई	1967-1969	
3. चरण सिंह एवं जगजीवन राम	1977-1979	
4. वाई. बी. चव्हाण	1979-1980	
5. देवीलाल	1989-1990	
6. देवीलाल	1990-1991	
7. एल. के. आडवाणी	2002-2004	

ड. केंद्रीय वित्त मंत्री		
नाम	कार्यकाल	
1. आर.के. शणमुगम शेट्टी	1947-1949	
2. जॉन मथाई	1949-1951	
3. सी.डी. देशमुख	1951-1957	
4. टी.टी. कृष्णमाचारी	1957-1958	
5. जवाहरलाल नेहरू	1958-1959	
6. मोरारजी देसाई	1959-1964	
7. टी.टी. कृष्णमाचारी	1964-1966	
8. सचीन्द्र चौधरी	1966-1967	
9. मोरारजी देसाई	1967-1970	
10. इंदिरा गांधी	1970-1971	
11. वाई.बी. चव्हाण	1971-1975	
12. सी. सुब्रह्मण्यम	1975-1977	
13. एच.एम. पटेल	1977-1978	
14. चरण सिंह	1979-1980	
15. आर. वेंकटरमण	1980-1982	
16. प्रणब मुखर्जी	1982-1985	
17. बी.पी. सिंह	1985-1987	
18. एन.डी. तिवारी	1988-1989	
19. एस.बी. चव्हाण	1989-1990	
20. मधु दंडवते	1990-1991	
21. यशवंत सिन्हा	1991-1991	
22. मनमोहन सिंह	1991-1996	
23. पी. चिदंबरम	1996-1998	
24. यशवंत सिन्हा	1998-2002	
25. जसवंत सिंह	2002-2004	
26. पी. चिदंबरम	2004-2008	
27. प्रणब मुखर्जी	2009-2012	
28. पी. चिदम्बरम	2012-2014	
29. अरुण जेटली	2014-अब तक	

च. लोकसभा के अध्यक्ष

नाम	कार्यकाल
1. गणेश वासुदेव मावलंकर	1952–1956 (निधन)
2. एम. ए. आयंगर	1956–1962
3. हुकुम सिंह	1962–1967
4. नीलम संजीव रेड्डी	1967–1969 (त्यागपत्र)
5. डॉ. गुरदयाल सिंह छिल्लो	1969–1975 (त्यागपत्र)
6. बलीराम भगत	1976–1977
7. नीलम संजीवन रेड्डी	1977 (त्यागपत्र)
8. के. डी. हेंगड़े	1977–1979
9. डॉ. बलराम जाखड़	1980–1989
10. रवि राय	1989–1991
11. शिवराज वी. पाटिल	1991–1996
12. पी. ए. संगमा	1996–1998
13. जी. एम. सी. बालयोगी	1998–2002 (निधन)
14. मनोहर गजानन जोशी	2002–2004
15. सोमनाथ चटर्जी	2004–2009
16. श्रीमति मीरा कुमार	2009–2014
17. श्रीमती सुमित्रा महाजन	2014–अब तक

छ. भारत के मुख्य न्यायाधीश

नाम	कार्यकाल
1. हीरालाल जे. कानिया	1950–1951
2. एम. पतंजलि शास्त्री	1951–1954
3. मेहर चंद महाजन	1954–1954
4. बी. के. मुखर्जी	1954–1956
5. एस. आर. दास	1956–1959
6. भुवनेश्वर प्रसाद सिन्हा	1959–1964
7. पी. बी. गजेन्द्र गड़कर	1964–1966
8. ए. के. सरकार	1966–1966
9. के. सुब्बाराव	1966–1967
10. के. एन. वांचू	1967–1968
11. एम. हिंदायतुल्ला	1968–1970
12. जे. सी. शाह	1970–1971
13. एम. एम. सीकरी	1971–1973
14. अजीत नाथ रे	1973–1977
15. एम. एच. बेग	1977–1978
16. यशवंत विष्णु चन्द्रचूड़	1978–1985
17. पी. एन. भगवती	1985–1986
18. रघुनंदन स्वरूप पाठक	1986–1989
19. ई. एस. वेंकटरमैया	1989–1989

20.	सव्यसाची मुखर्जी	1989–1990
21.	रंगनाथ मिश्र	1990–1991
22.	के. एन. सिंह	1991–1991
23.	एम. एच. कानिया	1991–1992
24.	ललित मोहन शर्मा	1992–1993
25.	एम. एन. वेंकटचलैया	1993–1994
26.	ए. एम. अहमदी	1994–1997
27.	जगदीश प्रसाद वर्मा	1997–1998
28.	मदन मोहन पुष्टी	1998–1998
29.	ए.एस. आनंद	1998–2001
30.	एस.पी. भरुचा	2001–2002
31.	बी.एन. कृपाल	2002–2002
32.	जी.बी. पटनायक	2002–2002
33.	बी.एन. खरे	2002–2004
34.	एस. राजेन्द्र बाबू	2004–2004
35.	आर. सी. लाहोटी	2004–2005
36.	वाई.के. सभरवाल	2005–2007
37.	के. जी. बालकृष्णन	2007–2010
38.	सरोब होमी कपाड़िया	2010– 2012
39.	अल्तमस कबीर	2012–2013
40.	पी. सदाशिवम	2013–2014
41.	आर.एम. लोढ़	2014–2014
42.	एच.एल.दत्तू	2014–2015
43.	टी.एस. ठाकुर	2015–अब तक

ज. भारत के मुख्य चुनाव आयुक्त

नाम	कार्यकाल
1. सुकुमार सेन	1950–1958
2. के. वी. के. सुन्दरम	1958–1967
3. एस. पी. सेन वर्मा	1967–1972
4. डॉ. नगेन्द्र सिंह	1972–1973
5. टी. स्वामीनाथन	1973–1977
6. एस. एल. शक्थर	1977–1982
7. आर. के. त्रिवेदी	1982–1985
8. आर. वी. एस. पेरीशास्त्री	1985–1990
9. श्रीमती वी. एस. रमादेवी	1990–1990
10. टी. एन. शेषन	1990–1996
11. मनोहर सिंह गिल	1996–2001
12. जेम्स माइकल लिंगदोह	2001–2004
13. टी.एस. कृष्णामूर्ति	2004–2005
14. बी.बी. टंडन	2005–2006

15.	एन. गोपालास्वामी	2006–2009
16.	नवीन चावला	2009–2010
17.	एस.वाई. कुरैशी	2010–2012
18.	बी.एस. सम्पत	2012–2015
19.	एच.एस. ब्रह्मा	2015–2015
20.	नसीम जैदी	2015–अब तक

झा. संघ लोक सेवा आयोग के अध्यक्ष

नाम	कार्यकाल
1. सर रोज बार्कर	1926–1932
2. सर डेविड पेट्री	1932–1936
3. सर आयर गार्डन	1937–1942
4. सर एफ. डब्ल्यु रॉबर्टसन	1942–1947
5. एच. के. कृपलानी	1947–1949
6. आर.एन. बैनर्जी	1949–1955
7. एन. गोविंदराजन	1955–1958
8. बी.एस. हेजमादी	1955–1961
9. बी.एन. झा	1961–1967
10. के. आर. दामले	1967–1971
11. आर.सी.एस. सरकार	1971–1973
12. डॉ.ए.आर. किदवई	1973–1979
13. डॉ. एम.एल. सहारे	1979–1985
14. एच.के.एल. कपूर	1985–1990
15. जे.पी. गुप्ता	1990–1992
16. श्रीमति आर. एम. बैथ्यू (खारबुलि)	1992–1996
17. एस.जे. एस. चटवाल	1996–1996
18. जे. एम. कुरैशी	1996–1998
19. ले.जन. (सेवानिवृत्त) सुरेंद्र नाथ	1998–2002
20. पी.सी. होता	2002–2003
21. माता प्रसाद	2003–2005
22. डॉ. एस.आर. हाशिम	2005–2006
23. गुरबचन जगत	2006–2007
24. सुबीर दत्ता	2007–2008
25. डी.पी. अग्रवाल	2008–2014
26. श्रीमती रजनी राजदान	2014–2014
27. दीपक गुप्ता	2014–अब तक

त. भारत के नियंत्रक एवं महालेखा परीक्षक

नाम	कार्यकाल
1. वी. नरहरि राव	1948–1954
2. ऐ. के. चंदा	1954–1960
3. श्री ए. के. राय	1960–1966
4. एस. रंगनाथन	1966–1972
5. ए. बख्ती	1972–1978
6. ग्यान प्रकाश	1978–1984
7. टी. एन. चतुर्वेदी	1984–1990
8. सी. जी. सोमैय्या	1990–1996
9. वी. के. शुगलू	1996–2002
10. वी.एन. कौल	2002–2008
11. विनोद राय	2008–2013
12. शशिकांत शर्मा	2013–अब तक

थ. भारत के महान्यायवादी

नाम	कार्यकाल
1. एम. सी. सीतलबाड़	1950–1963
2. सी. के. दफतरी	1963–1963
3. निरेन डे	1968–1977
4. एस. वी. गुप्ता	1977–1979
5. एल. एन. सिन्हा	1979–1983
6. के. पाराशरन	1983–1989
7. सोली जे. सोराबजी	1989–1990
8. जी. रामास्वामी	1990–1992
9. मिलन के. बैनर्जी	1992–1996
10. अशोक के. देसाई	1996–1998
11. सोली जे. सोराबजी	1998–2004
12. मिलन कुमार बनर्जी	2004–2009
13. गुलाम ई. वाहनवती	2009–2014
14. मुकुल रोहतगी	2014–अब तक